

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. rugsėjo 13 d.
(OR. en)

12351/22

JAI 1164
VISA 144
MIGR 252
COEST 646

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. rugsėjo 13 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Dalykas:	KOMISIJOS KOMUNIKATAS, kuriuo teikiamos gairės dėl bendros vizų išdavimo tvarkos prašymus teikiantiems Rusijos piliečiams, remiantis 2022 m. rugsėjo 9 d. Tarybos sprendimu (ES) 2022/1500 dėl Europos bendrijos ir Rusijos Federacijos susitarimo dėl vizų Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos piliečiams išdavimo tvarkos supaprastinimo taikymo visiško sustabdymo

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2022) 6596 final.

Pridedama: C(2022) 6596 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 09 09
C(2022) 6596 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

kuriuo teikiamos gairės dėl bendros vizų išdavimo tvarkos prašymus teikiantiems Rusijos piliečiams, remiantis 2022 m. rugsėjo 9 d. Tarybos sprendimu (ES) 2022/1500 dėl Europos bendrijos ir Rusijos Federacijos susitarimo dėl vizų Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos piliečiams išdavimo tvarkos supaprastinimo taikymo visiško sustabdymo

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

kuriuo teikiamos gairės dėl bendros vizų išdavimo tvarkos prašymus teikiantiems Rusijos piliečiams, remiantis 2022 m. rugsėjo 9 d. Tarybos sprendimu (ES) 2022/1500 dėl Europos bendrijos ir Rusijos Federacijos susitarimo dėl vizų Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos piliečiams išdavimo tvarkos supaprastinimo taikymo visiško sustabdymo

1. 2022 m. rugsėjo 9 d. Taryba priėmė Sprendimą dėl Europos bendrijos ir Rusijos Federacijos susitarimo dėl vizų Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos piliečiams išdavimo tvarkos supaprastinimo taikymo¹ (toliau – Susitarimas) visiško sustabdymo. Šis Tarybos sprendimas įsigaliojo antrą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir pranešimo Rusijos Federacijai. Šiuo sprendimu pakeistas Tarybos sprendimas (ES) 2022/333.
2. Tarybos sprendimu sustabdomas visų Susitarimo nuostatų taikymas Rusijos Federacijos piliečiams. Vizų režimo supaprastinimas Rusijos piliečiams netaikomas, kol sustabdymas nebus panaikintas. Todėl Rusijos piliečiams, teikiantiems prašymus dėl trumpalaikių vizų išdavimo, automatiškai bus taikomos Vizų kodekso² bendrosios taisyklės.
3. Danija ir Šengeno asocijuotosios šalys – Norvegija, Islandija, Šveicarija, Lichtenšteinas – yra sudariusios dvišalius vizų režimo supaprastinimo susitarimus su Rusija, kuriais atkartojamas Susitarimas dėl vizų režimo supaprastinimo. Tikimasi, kad priėmus Tarybos sprendimą dėl Susitarimo dėl vizų režimo supaprastinimo taikymo visiško sustabdymo Danija ir asocijuotosios šalys, laikydamosi atitinkamų nacionalinių procedūrų, sustabdys savo dvišalius susitarimus.
4. Be to, atsižvelgiant į itin specifines aplinkybes, kuriomis veikia valstybių narių konsulatai, ir į bendras neišprovokuotos ir nepagrįstos Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą aplinkybes, taip pat į poreikį skatinti suderintą požiūrį į prašymų išduoti vizą Rusijoje nagrinėjimą ir bendrus sprendimus Šengeno erdvėje, tikslinga ir būtina valstybėms narėms pateikti gaires dėl vizų išdavimo tvarkos ir sąlygų prašymus teikiantiems asmenims iš Rusijos. Šios gairės yra būtinos siekiant užtikrinti nuoseklumą, aiškumą ir skaidrumą vykdant vizų išdavimo procesą, susijusį su Rusijos Federacijos piliečiais bet kurioje atitinkamoje konsulinėje įstaigoje.
5. Neišprovokuotas ir nepagrįstas Rusijos agresijos prieš Ukrainą karas turėjo plataus masto pasekmių, be kita ko, padidino riziką ir grėsmę, kylančią ES saugumui ir viešajai tvarkai. Valstybių narių konsulatai, tikrindami turistinių vizitų tikslą, susiduria su didesniais sunkumais, palyginti su kelionėmis kitais tikslais (pvz., šeimos lankymas), be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad Rusijos valdžios institucijoms išsiuntus daugelio valstybių narių konsulinius ir diplomatinius darbuotojus, kai kurių valstybių narių konsuliniai pajėgumai labai sumažėjo. Be to, išlieka tikėtinas pavojus, kad asmenys, teigiantys keliaujantys turizmo tikslais, gali skatinti propagandą, kuria remiamas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, arba dalyvauti kitoje ardomojoje veikloje ES nenaudai. Tuo pačiu metu ES turi likti atvira prašymą išduoti vizą teikiantiems asmenims iš Rusijos, keliaujantiems būtiniausiais tikslais, be kita ko, visų pirma ES piliečių šeimos nariams, disidentams, nepriklausomiems žurnalistams ir pilietinės visuomenės atstovams. Todėl, visiškai sustabdžius Susitarimo dėl vizų režimo supaprastinimo taikymą, Komisija rekomenduoja, kad valstybės narės, nagrinėdamos Rusijos piliečių prašymus išduoti trumpalaikes vizas, atsižvelgtų į toliau nurodytus aspektus.

¹ Europos bendrijos ir Rusijos Federacijos susitarimas dėl vizų Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos piliečiams išdavimo tvarkos supaprastinimo (OL L 129, 2007 5 17).

² 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (OL L 243, 2009 9 15, p. 1).

a) Kompetentinga valstybė narė ir konsulinė teritorinė kompetencija nagrinėti prašymus išduoti vizą

6. Valstybės narės turėtų itin stengtis užtikrinti, kad Vizų kodekso 5 ir 6 straipsniuose nustatytos kompetencijos taisyklės būtų išnagrinėtos ir tinkamai taikomos tvarkant kiekvieną prašymą išduoti vizą. Gairės dėl kompetentingos valstybės narės nustatymo pateiktos Vizų kodekso 1-ojo vadovo³ II dalies 1 skyriuje. Jei prašymą išduoti vizą gavusi valstybė narė nėra kompetentinga jį nagrinėti, visas prašymas ir visi patvirtinamieji dokumentai bei vizos mokestis turėtų būti gražinti. Prašymą išduoti vizą teikiantis asmuo turėtų būti nukreiptas į kompetentingos valstybės narės konsulatą, kad būtų išvengta palankiausių vizų išdavimo sąlygų paieškos tarp konsulatų.
7. Pagal Vizų kodekso 6 straipsnį prašymus turėtų nagrinėti tik kompetentingos valstybės narės konsultas, kurio jurisdikcijai priklauso vieta, kurioje teisėtai gyvena prašymą išduoti vizą teikiantis asmuo. Todėl valstybės narės neturėtų įprastai priimti prašymų išduoti vizą iš Rusijos Federacijos piliečių, trumpam arba tranzito tikslais esančių trečiojoje šalyje, pavyzdžiui, Serbijoje, Turkijoje ar Jungtiniuose Arabų Emyratuose. Tokie prašymą išduoti vizą teikiantys asmenys turėtų būti nukreipiami į konsulatą, kurio kompetencijai priklauso jų gyvenamoji vieta, paprastai Rusijos Federacijoje. Išimtys gali būti daromos remiantis Vizų kodekso 6 straipsnio 2 dalimi ir gairėmis, pateiktomis Vizų kodekso 1-ojo vadovo II dalies 1.8 skirsnyje, visų pirma atvejais, kai asmuo yra nesaugioje padėtyje, ir dėl humanitarinių priežasčių (pvz., šeimos lankymas dėl ES gyvenančio giminaičio staigios rimtos ligos, disidentų ir žmogaus teisių gynėjų atveju).

b) Procedūriniai prašymo teikimo Rusijoje aspektai dabartinėmis aplinkybėmis

8. Rusijos valdžios institucijoms išsiuntus daugelio valstybių narių konsulinius ir diplomatinčius darbuotojus, valstybės narės turi verstis gerokai sumažėjusiais pajėgumais tvarkyti Rusijos piliečių pateiktus prašymus išduoti trumpalaikes vizas. Be to, atsižvelgiant į bendras Rusijos agresijos karo aplinkybes (aktyvesni Rusijos kariniai veiksmai, propaganda, padidėjusi rizika valstybių narių saugumui ir viešajai tvarkai) reikia užtikrinti griežtesnį Rusijos piliečių ar tam tikrų jų kategorijų tikrinimą. Dėl tokios padėties valstybėms narėms gali prireikti pritaikyti savo procedūras, nedarant poveikio tinkamam kiekvieno atskiro prašymo nagrinėjimui. Šių tikslų galima pasiekti toliau nurodytais veiksmais.

a. Nustatyti prioritetus skiriant susitikimus prašymams teikti

9. Vizų kodekso 9 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad valstybės narės gali reikalauti, kad prašymą išduoti vizą teikiantys asmenys susitartų dėl susitikimo. Susitikimas paprastai įvyksta per dvi savaites nuo susitikimo paprašymo dienos. Šiuo metu valstybėms narėms gali būti labai sunku tai užtikrinti dėl darbuotojų trūkumo daugumos valstybių narių konsulatuose.
10. Todėl Komisija mano, kad skirdamos susitikimus valstybės narės turėtų teikti mažesnę pirmenybę prašymus teikiantiems asmenims, neturintiems esminės priežasties keliauti.

b. Nustatyti laikotarpį, per kurį turi būti priimtas sprendimas dėl prašymo išduoti vizą

³ 2020 m. sausio 28 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimo C(2020) 395, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos sprendimas K(2010) 1620 galutinis, kuriuo keičiamas „Prašymų išduoti vizą tvarkymo ir išduotų vizų keitimo vadovas“ (Vizų kodekso vadovas I), priedas.

11. Atsižvelgiant į dabartinę padėtį, reikia nuodugniai išnagrinėti visus Rusijos piliečių prašymus. Komisija mano, kad valstybės narės prireikus turėtų visapusiškai pasinaudoti galimybe pratęsti sprendimo dėl prašymo išduoti vizą priėmimo laikotarpį iki 45 dienų pagal Vizų kodekso 23 straipsnio 2 dalį.
12. Komisija taip pat pabrėžia, kad sprendimo dėl prašymų priėmimo laikotarpio pratęsimas tam tikrų kategorijų prašymą išduoti vizą teikiantiems asmenims, t. y. tiems, kurie neturi esminės priežasties keliauti, visų pirma tiems, kurie teikia prašymą dėl vizos turizmo tikslais arba kurių kelionė nėra skubi, taip pat galėtų sudaryti sąlygas priimti sprendimus per trumpesnį laikotarpį dėl asmenų, kurie siekia keliauti dėl esminės priežasties arba kurie gali remtis pagrįstu skubos atveju, kaip reikalaujama Vizų kodekso 23 straipsnio 2a dalyje, be kita ko, dėl humanitarinių priežasčių.
 - c. *Prašyti pateikti papildomus patvirtinamuosius dokumentus arba apriboti dokumentų, kurie prašymo išduoti vizą tikslais priimami kaip patvirtinamieji dokumentai, rūšis.*
13. Neatsižvelgiant į suderintą patvirtinamųjų dokumentų, kuriuos prašymą išduoti vizą teikiantys asmenys turi pateikti Rusijoje, sąrašą (2016 m. birželio 6 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas [C(2016)3347 *final*]) ir kol jis bus galimai iš dalies pakeistas, dabartinėmis aplinkybėmis būtų pagrįsta, kad valstybių narių konsulatams, nagrinėdami tam tikrų kategorijų Rusijos piliečių prašymus, prašytų pateikti papildomus dokumentus, kad būtų užtikrintas aukšto lygio tikrinimas, visų pirma kiek tai susiję su galimomis grėsmėmis viešajai politikai, viešajai tvarkai ir tarptautiniams santykiams.
14. Jei kyla pagrįstų abejonių dėl prašymą teikiančio asmens pateiktų patvirtinamųjų dokumentų autentiškumo, jų turinio teisingumo ar prašymą teikiančio asmens pateiktų pareiškimų patikimumo, visų pirma dėl jo kelionės tikslo, toks prašymas atmetamas pagal Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies b punktą ir registruojamas VIS pagal VIS reglamento⁴ 12 straipsnį, užtikrinant, kad ilgalaikis įrašas apie tai būtų matomas visiems konsulatams, kaip įprasta visais atsisakymo išduoti vizą atvejais.
15. Be to, jei prašymas atmetamas remiantis Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies b punktu dėl pagrįstų abejonių dėl kelionės tikslo ir dėl prašymą teikiančio asmens pateiktų patvirtinamųjų dokumentų ar pareiškimų (pvz., jis teigia, kad yra studentas arba vyksta į laidotuves, nors faktiškai kelionės tikslas yra turizmas), ir jei tai leidžiama pagal valstybių narių įstatymus, Komisija rekomenduoja uždrausti atvykti ir pagal Reglamento (EB) Nr. 1987/2006⁵ 24 straipsnį Šengeno informacinėje sistemoje (SIS) registruoti perspėjimą, kad nebūtų leista atvykti ir pasilikti.

d. Išankstinės konsultacijos pagal Vizų kodekso 22 straipsnį

⁴ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1133, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 603/2013, (ES) 2016/794, (ES) 2018/1862, (ES) 2019/816 ir (ES) 2019/818, kiek tai susiję su prieigos prie kitų ES informacinių sistemų Vizų informacinės sistemos tikslais sąlygų nustatymu (OL L 248, 2021 7 13, p. 1).

⁵ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo (OL L 381, 2006 12 28, p. 4).

16. Dėl grėsmės viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar tarptautiniams santykiams valstybės narės galėtų prašyti, kad su jomis būtų konsultuojamasi dėl vizų išdavimo Rusijos piliečiams arba tam tikroms jų kategorijoms, ir atskirais atvejais prieštarauti visoje Šengeno erdvėje galiojančios vizos išdavimui. Šiuo atveju, pagal Vizų kodekso 25 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktį, jei valstybė narė, kuriai pateiktas prašymas, vis tiek nusprendžia išduoti vizą, tai turi būti riboto teritorinio galiojimo visa (galiojanti vizą išdavusios valstybės narės teritorijoje arba išimties tvarka kelių valstybių narių teritorijoje, jei gaunamas jų sutikimas).
17. Valstybė narė, kuri prašo, jog su ja būtų konsultuojamasi, privalo atitinkamai apie tai pranešti Komisijai pagal Vizų kodekso 22 straipsnio 3 dalį.

c) Prašymų išduoti vizą, kuriuos pateikia Rusijos Federacijos piliečiai arba kurie pateikiami Rusijoje, vertinimas

Svarbu priminti toliau pateiktus elementus, jau įtrauktus į 2022 m. gegužės 5 d. priimtas gaires C(2022)3084.

18. Atsižvelgdamos į dabartinę ekonominę ir politinę padėtį Rusijoje, valstybės narės pagal Vizų kodekso 21 straipsnį ir Vizų kodekso 1-ojo vadovo II dalies 6 skyriuje pateiktas gaires turėtų ypač kruopščiai įvertinti, ar prašymą išduoti vizą teikiantis asmuo kelia riziką valstybių narių saugumui, ir nustatyti, ar tenkinamos atvykimo sąlygos. Visų pirma reikėtų atsižvelgti į toliau nurodytus elementus.
- i. **Sveikatos draudimas kelionės metu.** Už nustatymą pagal Vizų kodekso 15 straipsnį, ar prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens pateiktas draudimas yra tinkamas, atsako konsulas. Atkreipiamas dėmesys į 15 straipsnio 5 dalies nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad konsulatai įsitikintų, ar prašymai draudimo bendrovei atlyginti žalą būtų tenkinami valstybėje narėje. Rusijos draudikų išduotų draudimo liudijimų atveju toks draudimas galėtų būti laikomas netinkamu dėl šiuo metu taikomų ES ribojamųjų priemonių. Tokiais atvejais valstybės narės gali reikalauti, kad prašymą išduoti vizą teikiantys asmenys pateiktų ne Rusijos Federacijos draudikų išduotus sveikatos draudimo kelionės metu liudijimus.
 - ii. **Įsitikinti, ar prašymą išduoti vizą teikiantis asmuo tenkina atvykimo sąlygas ir ar galima tikėtis, kad jis jas atitiks visą numatomą vizos galiojimo laikotarpį.** Dėl ekonominio nestabilumo, ribojamųjų priemonių ir politinių pokyčių Rusijoje gali padidėti tikimybė, kad prašymą išduoti vizą teikiantys asmenys laikui bėgant nebetenkins atvykimo sąlygų. Tokiais atvejais reikėtų svarstyti vietoje daugkartinių vizų išduoti trumpesnio galiojimo ir (arba) vienkartinės vizas. Atkreipiamas dėmesys į Vizų kodekso 24 straipsnio 2a dalį, kurioje numatyta, kad kiekvienu konkrečiu atveju išduodamos vizos galiojimo laikotarpis gali būti sutrumpintas, jeigu kyla pagrįstų abejonų, ar atvykimo sąlygos bus tenkinamos visu laikotarpiu. Dėl blogėjančių sąlygų valstybės narės neturėtų išduoti ilgai galiojančių daugkartinių vizų, nes nėra aišku, ar Rusijos piliečiai ir toliau atitiks atvykimo sąlygas, ypač kai nurodytas kelionės tikslas yra turizmas.
 - iii. **Įvertinti prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens ketinimą išvykti iš valstybių narių teritorijos iki prašomos išduoti vizos galiojimo laikotarpio pabaigos, kaip nustatyta Vizų kodekso 21 straipsnio 1 dalyje, nedarant poveikio galimybei išduoti riboto teritorinio galiojimo vizą dėl humanitarinių priežasčių.** Dėl dabartinės padėties Rusijoje gali padidėti tikimybė, kad prašymą išduoti vizą teikiantys asmenys numato ES pasilikti ilgiau, nei vizos leidžiamas laikotarpis. Jei kyla abejonų dėl ketinimo išvykti iš valstybių

narių teritorijos, išduoti vizą turėtų būti atsisakyta, nebent atitinkama valstybė narė mano, kad išduoti vizą yra būtina (pvz., dėl humanitarinių priežasčių, disidentų, žurnalistų, žmogaus teisių gynėjų ar kitų pažeidžiamų kategorijų asmenų naudai). Tokiu atveju pagal Vizų kodekso 25 straipsnį turi būti išduota riboto teritorinio galiojimo visa.

- iv. **Ivertinti, ar prašymą išduoti vizą teikiantis asmuo turi pakankamai pragyvenimo lėšų.** Tikėtina, kad Rusijoje gyvenantys prašymą išduoti vizą teikiantys asmenys keliaudami ES nebegalės naudotis tarptautinėmis kredito ar mokėjimo kortelėmis. Dėl to kyla abejonių, ar jie gali turėti pakankamai pragyvenimo lėšų, ypač jei turtas yra laikomas bankų ar kitų subjektų, kuriems taikomos ES ribojamosios priemonės, sąskaitose.
- v. **Vertindami prašymą išduoti vizą** konsulatams turėtų atsižvelgti į tai, ar prašymą išduoti vizą teikiantys asmenys yra susiję su asmenimis ar subjektais, kuriems taikomos ES ribojamosios priemonės atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi. Jei taip yra, turėtų būti vertinama, ar atsisakyti išduoti vizą remiantis Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunkčiu. Jei kyla abejonių, ES sankcijų žemėlapis⁶ yra priemonė, galinti suteikti gairių dėl viso asmenų ir subjektų, kuriems taikomos ES ribojamosios priemonės, sąrašo.

Be pirmiau minėtų elementų ir atsižvelgiant į sudėtingą saugumo aplinką Rusijoje, valstybių narių konsulatams, nagrinėdami Rusijos piliečių pateiktus prašymus, turėtų atsižvelgti į toliau nurodytus aspektus.

- 19. **Svarbu, kad konsulatams nuodugniai patikrintų, ar prašymą išduoti vizą teikiantys asmenys galėtų būti laikomi keliančiais grėsmę kurios nors valstybės narės viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar tarptautiniams santykiams.** Šiuo atveju turėtų būti atsisakyta išduoti vizą. SIS turėtų būti patikrinta, ar dėl prašymą išduoti vizą teikiančio asmens nėra paskelbtas perspėjimas neleisti atvykti. Jei įmanoma ir kilus abejonių, konsulatams rekomenduojama būti itin budriems, pavyzdžiui, tikrinti duomenis ne tik SIS, bet ir nacionalinėse ir Interpolo duomenų bazėse pagal kiekvienos valstybės narės nacionalinės teisės aktus. Be to, konsulatams turėtų atsižvelgti į tai, kad pagal Vizų kodekso 22 straipsnį kelios valstybės narės nagrinėjant visus Rusijos Federacijos piliečių pateiktus prašymus išduoti vizą reikalauja konsultuotis su jų centrinės valdžios institucijomis.
- 20. Konsulatams, nagrinėdami prašymą išduoti Šengeno vizą, turėtų **ypatingą dėmesį skirti tam tikrų kategorijų prašymą teikiantiems asmenims iš Rusijos**, kaip nurodyta 18 punkto v papunktyje ir 21 punkte, kurių atžvilgiu manoma, kad galima rizika yra didelė, ir priimti sprendimus remdamiesi individualiu vertinimu.
- 21. Valstybės narės visų pirma galėtų atsižvelgti į tai, kad labai tikėtina, kad tam tikrų kategorijų prašymus teikiantys asmenys iš Rusijos **galėtų kelti grėsmę bet kurios valstybės narės tarptautiniams santykiams**. Valstybės narės turėtų išnagrinėti, ar prašymus teikiantys asmenys iš Rusijos, kurių nurodytas kelionės tikslas yra turizmas, galėtų būti susiję su režimu ar kitaip jį remti ir todėl kelti didesnę riziką, susijusią su karo propagandos skatinimu ir (arba) lobizmu Rusijos vyriausybės interesų labui.
- 22. Valstybės narės galėtų taikyti platų požiūrį nustatydamos veiksmus, dėl kurių asmuo galėtų būti laikomas **potencialia grėsme**: praktiškai tai galėtų reikšti, kad, išnagrinėjus individualią padėtį dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis, dėl galimos grėsmės gali būti atsisakyta išduoti vizą.

⁶ <https://www.sanctionsmap.eu; https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=lt>

23. Kalbant apie **Rusijos piliečius, keliaujančius turizmo tikslais**, labai griežtas požiūris yra pagrįstas, nes yra sunkiau įvertinti kelionės pagrindimą, palyginti su kitais tikslais (verslo kelionė, šeimos lankymas ar vizitas pas gydytoją). Be to, atitinkamas asmuo gali neturėti jokių ryšių su valstybių narių teritorijoje esančiu asmeniu (priešingai nei, pavyzdžiui, šeimos lankymo, verslo kelionės ar vizito pas gydytoją atveju).
24. Valstybės narės yra raginamos **intensyviau keistis informacija** vietos lygmeniu bendradarbiaujant Šengeno klausimais, kad kuo labiau ir laikantis Vizų kodekso 48 straipsnio 1 dalies būtų užtikrintas suderintas požiūris į Rusijoje pateiktų prašymų išduoti vizą nagrinėjimą.
25. Dera priminti, kad Vizų kodekse yra nukrypti leidžiančių nuostatų, kuriomis leidžiama išduoti **vizą dėl humanitarinių priežasčių, nacionalinių interesų arba tarptautinių įsipareigojimų**. Taikomo vizos mokesčio gali būti nereikalaujama arba jis gali būti sumažintas pagal Vizų kodekso 16 straipsnio 6 dalį, kai taip skatinami kultūriniai ar sporto interesai, interesai užsienio politikos, vystymosi politikos ir kitose esminių visuomenės svarbos interesų srityse arba dėl tarptautinių įsipareigojimų. Tokiomis nuostatomis būtų galima remtis siekiant **palengvinti žurnalistų, disidentų, mokinių, studentų ir tyrėjų keliones**, nes šių kategorijų keliautojai dabar turės mokėti 80 EUR, o ne 35 EUR vizos mokestį, išskyrus atvejus, kai mokestis netaikomas arba sumažinamas pagal Vizų kodekso 16 straipsnio 2, 4 arba 5 dalį. Vizų kodekso 19 straipsnio 4 dalimi leidžiama priimti reikalavimų neatitinkančius prašymus, o 25 straipsnio 1 dalimi leidžiama išduoti riboto teritorinio galiojimo vizą, nepaisant to, kad neįvykdytos atvykimo sąlygos. Tai svarbu, pavyzdžiui, tuo atveju, kai prašymus išduoti vizą pateikia **disidentai, nepriklausomi žurnalistai, žmogaus teisių gynėjai ir pilietinės visuomenės organizacijų**, kurių Rusijos Federacijos vyriausybė ir jų artimi šeimos nariai nekontroliuoja, **atstovai bei artimi jų šeimos nariai**.
26. Lieka galioti Direktyvoje 2004/38/EB⁷ dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje nustatytos taisyklės⁸.

d) Pakartotinis Rusijos Federacijos piliečių turimų galiojančių vizų vertinimas

27. Buvo priimtos ribojamosios priemonės⁹, kuriomis Rusijos Federacijos piliečiams draudžiama atvykti į valstybių narių teritorijas ar vykti per jas tranzitu. Šiomis aplinkybėmis į SIS įtraukti perspėjimai apie tokius piliečius, kuriems taikomos ES ribojamosios priemonės ir kuriems draudžiama atvykti į Šengeno erdvę arba joje būti. Pagal Vizų kodekso 34 straipsnio 2 dalį ir 21 straipsnio 3 dalies c punktą valstybės narės turėtų **atšaukti vizas**, kurios tokiems piliečiams buvo išduotos prieš įsigaliojant draudimui keliauti ir kurios tebegalioja, nes nebetenkinamos jų išdavimo sąlygos. Informacija apie atšauktą vizą turi būti įvedama į VIS pagal VIS reglamento 13 straipsnį. Vizos turėtoju apie atšaukimą turėtų būti pranešta pagal Vizų kodekso 34 straipsnio 6 dalį.

⁷ 2004 m. balandžio 29 d. Direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

⁸ Visų pirma atsisakymas išduoti vizą asmeniui, kuris naudojasi laisvo judėjimo teise, turi būti laikomas laisvo judėjimo apribojimu. Todėl jis turi atitikti Direktyvos 2004/38/EB VI skyriaus reikalavimus, visų pirma tame skyriuje nustatytas procedūrinės garantijas.

⁹ Visų pirma žr.: 2014 m. kovo 17 d. Tarybos sprendimą 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 78, 2014 3 17, p. 16) ir 2014 m. kovo 17 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 78, 2014 3 17, p. 6).

28. Valstybės narės taip pat turėtų laikytis griežto požiūrio pakartotinai vertindamos bet kuriam Rusijos Federacijos piliečiui jau išduotas vizas; toks požiūris turėtų būti panašus į principus, taikomus vertinant naujus Rusijos Federacijos piliečių teikiamus prašymus išduoti vizą – griežtesnis Rusijos piliečių tikrinimas, grindžiamas **pakartotiniu individualios padėties dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis nagrinėjimu, gali lemti tai, kad asmuo laikomas potencialia grėsme**. Jei tampa akivaizdu, kad nebetenkinamos vizos išdavimo sąlygos, valstybės narės turėtų atšaukti tokiems piliečiams jau išduotas ir vis dar galiojančias vizas pagal Vizų kodekso 34 straipsnio 2 dalį ir 21 straipsnio 1 dalį. Informacija apie atšauktą vizą turi būti įvedama į Vizų informacinę sistemą (VIS) pagal VIS reglamento 13 straipsnį. Vizos turėtoji apie atšaukimą turėtų būti pranešta pagal Vizų kodekso 34 straipsnio 6 dalį. Iš esmės vizą paprastai atšaukia valstybės narės, kuri ją išdavė, kompetentingos institucijos. Vizą gali atšaukti kitos valstybės narės kompetentingos institucijos; tokiu atveju vizą išdavusios valstybės narės valdžios institucijos informuojamos apie tokį atšaukimą. Pavyzdžiui, visa turėtų būti atšaukta pasienyje, jei nuo vizos išdavimo dėl vizos turėtojo SIS įvestas perspėjimas. Asmenys, kurių vizos atšaukiamos, turi teisę tokį sprendimą apskųsti.
29. Be to, dera priminti, kad pagal Vizų kodekso 30 straipsnį **vien tik vizos turėjimas automatiškai nesuteikia teisės atvykti į Šengeno erdvę**. Todėl galiojančios vizos, jau išduotos Rusijos Federacijos piliečiui, pateikimas neturi įtakos valstybių narių pareigai atlikti išsamius patikrinimus kertant sieną siekiant patikrinti, ar laikomasi Šengeno sienų kodekso 6 straipsnyje nustatytų atvykimo sąlygų, ir užtikrinti, kad būtų neleista atvykti, jei tokios sąlygos netenkinamos.

e) Galiojantys dvišaliai susitarimai su Rusijos Federacija dėl bevizio režimo

30. Vizų reglamente¹⁰ nustatytas trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami ES išorės sienas, privalo turėti vizas, bendras sąrašas ir šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašas. Tie sąrašai pateikti Vizų reglamento prieduose.
31. Be to, Vizų reglamento 6 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad „valstybė narė gali numatyti [...] vizos reikalavimo išimtis [...] šiems asmenims: a) diplomatinį, tarnybinių ir (arba) pareiginių ar specialių pasų turėtojams“. Pagal 12 straipsnį valstybės narės privalo pranešti apie priemones, kurių jos ėmėsi pagal Vizų reglamento 6 straipsnį, ir Komisija skelbia apie tas priemones informaciniais tikslais.
32. Kad Tarybos sprendimas dėl Susitarimo taikymo visiško sustabdymo būtų veiksmingas, valstybių narių reikalaujama sustabdyti dvišalių susitarimų su Rusijos Federacija dėl bevizio režimo, kuriais nustatomas bevizis režimas Rusijos Federacijos tarnybinių ir specialių pasų turėtojams, taikymą ir apie tokį sustabdymą pranešti Komisijai.
33. Net tais atvejais, kai dvišaliai bevizio režimo susitarimai su Rusijos Federacija galioja, valstybės narės turi užtikrinti ES ribojamųjų priemonių taikymą ir veiksmingumą.

f) Įgyvendinimas ir visuomenės informavimas

¹⁰ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1806, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 303, 2018 11 28, p. 39).

34. Šių veiklos gairių paskirtis – padėti valstybėms narėms tvarkyti visus prašymus išduoti vizą, kuriuos pateikia Rusijos Federacijos piliečiai, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos.
35. Valstybių narių centrinės valdžios institucijos turėtų perduoti šias gaires visoms savo konsulinėms įstaigoms visame pasaulyje.
36. Valstybės narės tebėra atsakingos už plačiosios visuomenės informavimą apie visišką Susitarimo taikymo sustabdymą (Vizų kodekso 47 straipsnio 1 dalis).

g) Tolesni veiksmai vietos lygmeniu bendradarbiaujant Šengeno klausimais

37. Pagal Vizų kodekso 48 straipsnio 1 dalį ES delegacija vietos lygmeniu bendradarbiaudama Šengeno klausimais koordinuos ir organizuos reguliarią keitimąsi informacija apie šių gairių įgyvendinimą ir stebės, kad pakeitimai, susiję su Susitarimo visišku sustabdymu, būtų taikomi tinkamai. Posėdžių, kuriuose aptariamas šių gairių įgyvendinimas, ataskaitos pagal Vizų kodekso 48 straipsnio 5 dalį turėtų būti perduotos valstybių narių centrinėms vizų institucijoms ir Komisijai.

